

Список використаних джерел:

1. "Гроші Кредит Банки" / під ред. Сейткасімова Г.С. - А .: Економіка, 2003 год.
2. Банківська справа / під ред. О.І. Лаврушина. - М .: Фінанси і статистика, 2008 рік;
3. Програма навчання "Споживчі продукти беззаставного кредитування", автор Акатаєва Айман, 2010 рік;

УДК 336

Соснова Ю.П.,
*Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі розвитку ринкових відносин для усіх підприємств України, значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності.

Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств, оскільки власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення доходу фірми, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового стану підприємств.

Як стверджував Л.О. Коваленко, фінансовий стан суб'єкта господарювання – характеристика його фінансової конкурентоспроможності, ефективність використання фінансових ресурсів і капіталу, виконання зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами господарювання.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є аналіз фінансової спроможності підприємства, а також розробка і реалізація заходів, направлених на швидке відновлення платоспроможності, відновлення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства, встановлення можливості підприємства продовжувати свою господарську діяльність, можливості подальшого розвитку, забезпечення прибутковості і зростання виробничого потенціалу і ухвалення відповідних рішень [1].

Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу, оскільки це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства.

Аналіз вітчизняних і закордонних літературних джерел дав змогу виокремити такі методи оцінки фінансового стану підприємства: коефіцієнтний; комплексний; інтегральний; беззбитковий; рівноважний.

У світовій практиці широко застосовується коефіцієнтний метод. Він базується на розрахунку системи коефіцієнтів, що відображають різні аспекти діяльності підприємства і враховують чинники внутрішнього й зовнішнього впливу на фінансовий стан підприємства.

Комплексний метод дає змогу виявити проблемні напрямки в діяльності підприємства і досліджувати причини, що їх зумовили, однак на його основі дуже складно зробити обґрунтовані висновки про фінансовий стан підприємства в цілому.

У реальному житті досить часто виникають ситуації, коли фінансовий стан підприємства необхідно виміряти якимось одним сукупним (інтегральним) показником. Методика інтегральної оцінки фінансового стану підприємства передбачає розрахунок інтегрального показника на базі узагальнювальних показників за рівнем платоспроможності, фінансової незалежності, якості активів підприємства. Перевагами даного методу є те, що сукупний (інтегральний) показник можна в будь-який момент доповнити будь-якою кількістю аналітичних напрямків та коефіцієнтів.

Беззбитковий метод базується на ролі операційного важеля у формуванні результатів діяльності підприємства, на можливості управління його витратами й результатами з метою досягнення необхідних показників беззбитковості виробництва. Як критерій оцінки фінансового стану підприємства в цьому випадку виступає запас фінансової міцності підприємства, тобто той виторг від реалізації, що підприємство має після проходження порога рентабельності (в абсолютному і відносному вираженні). Цілком очевидно, що чим вищий запас фінансової міцності у відсотках, тим стійкіший фінансовий стан підприємства.

Рівноважний метод базується на понятті ліквідності й оцінці фінансового стану підприємства з позицій досягнення рівноваги між ліквідними потоками у сфері господарсько-інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Даний метод апробований світовим досвідом. Його практична реалізація дала змогу встановити 9 типових ситуацій фінансового стану підприємства і розробити відповідні рекомендації загального характеру для досягнення фінансової рівноваги у разі відхилення підприємства від лінії рівноваги чи зони безпеки, що варто вважати дуже цінним у цьому методі [2].

Результати аналізу фінансового стану підприємства ТОВ «Лакофарбовий завод «Аврора» окремими показниками вищеописаних методів наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Відносні показники оцінки фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності ТОВ «Лакофарбовий завод «Аврора»

Назва показника	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Орієнтовне значення
Коефіцієнт автономії	0,60	0,34	0,17	> 0,5 (збільшення)
Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу	0,40	0,66	0,83	< 0,5 (зменшення)
Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу	0,68	1,95	4,89	< 0,5 (зменшення)
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,39	-0,05	-0,91	> 0,2 (збільшення)
Коефіцієнт фінансової залежності	1,68	2,95	5,89	< 0,2 (зменшення)
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,48	0,51	0,20	> 1 (збільшення)

Коефіцієнт забезпечення власними коштами	0,36	-0,02	-0,23	> 0,1 (збільшення)
Величина власних оборотних коштів	29210	-2046	-21075	> 0 (збільшення)
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,99	0,51	0,34	> 1 (збільшення)
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,04	0,01	0,2 – 0,3
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,57	0,98	0,81	> 2
Частка оборотних коштів у активах	0,63	0,64	0,68	-

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ТОВ «Лакофарбовий завод «Аврора»

З даних таблиці 1 можна зробити ряд значущих висновків про фінансову стійкість ТОВ «Лакофарбовий завод «Аврора» за 2014 – 2016 роки.

Коефіцієнту автономії у 2014 році становив 0,6, що на 0,26 більше ніж в 2015 та на 0,43 більше ніж в 2016 році. Така тенденція зменшення коефіцієнта свідчить про зменшення фінансової незалежності підприємства, збільшення ризику фінансових ускладнень у майбутньому, зменшує гарантії погашення підприємством своїх зобов'язань.

Значення загального коефіцієнту ліквідності становить 1,57; 0,98; 0,81 у 2014, 2015, 2016 роках відповідно. Це свідчить про рівність оборотних активів і поточних зобов'язань, може бути загроза фінансової стабільності підприємства, при будь якій необхідності не всі активи будуть негайно реалізовані.

Що стосується абсолютної ліквідності, то підприємство вважається банкрутом і може підлягати ліквідації - при значенні даного коефіцієнту менше 0,2, а коефіцієнту загальної ліквідності менше 0,5. У 2014, 2015, 2016 р. даний показник становить 0,02; 0,04; 0,01. Отже, коефіцієнт абсолютної ліквідності

не перевищує 0,02, але коефіцієнту загальної ліквідності являється більшим за 0,5. Це означає що підприємство не може вважатися банкрутом, тому що вважається ліквідним.

Інші фінансові показники діяльності підприємства значно зменшились, в порівнянні з попередніми роками, це пов'язано з різким падінням прибутковості підприємстві.

Таким чином, аналіз фінансового стану підприємства дає якісну та кількісну інформацію про його діяльність, яка необхідна для багатьох суб'єктів ринку. В той же час з метою її достовірності, використання у процесі управлінських рішень доцільно використовувати коефіцієнтний або комплексний метод, адже вони є найбільш обширними і охоплюють всі сфери діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Ярошевич Н. В. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Н. В. Ярошевич. – К.: Знання, 2012. – 341 с.
2. Олексів І.Б., Фещур Р.В. «Проблеми аналізу та оцінки фінансового стану підприємства» Журнал «Економічний вісник» Випуск 68, ст. 256-263

УДК 336.7

*Тепікін О.К.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Банківська система України – це складова економічної системи держави, що включає у себе Національний банк України; інші банки (резиденти та нерезиденти, зареєстровані у встановленому законодавством порядку на території України); небанківські фінансові установи, виключною діяльністю яких є прийняття вкладів, розміщення кредитів або ведення рахунків клієнтів; Фонд гарантування вкладів фізичних осіб; банківську інфраструктуру, а також зв'язки та взаємини між ними [1].